خبر

درخشش دانش‌آموزان ایرانی در المپیاد کامپیوتر

تیم ملی المپیاد کامپیوتر ایران با دو مدال نقره و یک برنز به‌کار خود در المپیاد جهانی پایان داد. سی‌وهشتمین دوره المپیاد جهانی کامپیوتر (IOI 2026) از ۹ تا ۱۶ اوت ۲۰۲۶، برابر با ۱۸ تا ۲۵ مردادماه ۱۴۰۵ به میزبانی شهر تاشکند کشور ازبکستان برگزار شد. این رقابت معتبر جهانی با حضور دانش‌پژوهان برتر حوزه علوم کامپیوتر از بیش از ۹۷ کشور جهان برگزار شد و ۳۸۶ دانش‌آموز برای حضور در این دوره ثبت‌نام کرده بودند. تیم ملی المپیاد کامپیوتر جمهوری اسلامی ایران نیز با چهار دانش‌پژوه در این رقابت جهانی حضور یافت و موفق شد با کسب دو مدال نقره، یک برنز و یک دیپلم افتخار، افتخاری دیگر برای کشورمان در عرصه رقابت‌های علمی بین‌المللی رقم بزنند. در این رقابت‌ها حامد غفاری اقدس (مدال نقره)، آرش استادشریف معمار (مدال نقره)، محمد شایان (مدال برنز) و بهامین شفقی (دیپلم افتخار) را به‌دست آوردند. روزنامه جام‌جم ضمن تبریک این موفقیت ارزشمند به دانش‌پژوهان پرافتخار تیم ملی المپیاد کامپیوتر جمهوری اسلامی ایران، خانواده‌های آنان و اعضای کمیته علمی و سرپرستی این المپیاد، از تلاش‌ها و زحمات تمامی عوامل مؤثر در مسیر آماده‌سازی و اعزام تیم ملی قدردانی می‌کند.

ستاره‌های ایرانی در المپیادهای جهانی

رئیس باشگاه دانش‌پژوهان جوان در گفت‌وگوی اختصاصی با «جام‌جم»: سال گذشته ۱۱ مدال طلای جهانی المپیاد به دست آوردیم اما امسال در حالی‌که هنوز رقابت‌ها ادامه دارد و در شرایط جنگی قرار داشتیم این آمار به عدد ۱۳ رسیده است

تهمینه سبحانی‌شاد
گروه جامعه

دانش‌آموزان ایرانی سال‌هاست در رقابت‌های علمی و بین‌المللی، نام ایران را مطرح نگه داشته‌اند. موفقیت اخیر تیم المپیاد کامپیوتر در تاشکند و کسب دو مدال نقره، یک برنز و یک دیپلم افتخار نیز تازه‌ترین نمونه و بخشی از این حضور و افتخارآفرینی است. این رقابت با حضور نمایندگان بیش از ۹۷ کشور جهان برگزار شد و ۳۸۶ دانش‌آموز برای حضور در این دوره ثبت‌نام کرده بودند. به همین بهانه با سیدرضا حسینی رئیس باشگاه دانش‌پژوهان جوان درباره کارنامه امسال المپیادها، چالش‌های سال‌جاری، تاثیر جنگ‌های تحمیلی بر روند آماده‌سازی تیم‌ها، وضعیت باشگاه و برنامه‌های پیش‌رو به گفت‌وگو نشسته‌ایم.

با درخشش اخیر تیم المپیاد جهانی کامپیوتر شروع کنیم. عملکرد این تیم در مقایسه با دوره‌های گذشته چگونه بود؟

از حیث تعداد کشورهای شرکت‌کننده و تعداد دانش‌آموزان، امسال شاهد رشد بودیم. طبیعتا المپیاد جهانی است و سطح سؤالات نیز بسیار بالاست. اگر بخواهیم عملکرد ایران را از حیث مدال ارزیابی کنیم، با وجود این‌که سال گذشته نیز تیم ایران در المپیاد جهانی کامپیوتر موفق به کسب یک مدال طلا، دو مدال نقره و یک مدال برنز شده بود اما باز هم تاکید می‌کنم این نتیجه با توجه به شرایطی که دانش‌آموزان ما در آن قرار داشتند، قابل توجه است چراکه صددرصد نمره المپیاد کامپیوتر به‌صورت عملی محاسبه می‌شود و این عملکرد به فضای اینترنت وابسته است. در شرایطی که این دسترسی وجود نداشته باشد، عملا امکان آن‌که دانش‌آموزان بتوانند در یک فضای جدی و رقابتی تمرین و آماده‌سازی شوند، بسیار دشوار خواهد بود. علاوه بر این، برگزاری آزمون‌های آزمایشی نیز با چالش‌های جدی مواجه بود. در بسیاری از موارد امکان تجمیع حضوری دانش‌آموزان در باشگاه و برگزاری آزمون‌های شبیه‌ساز در شرایط مشابه المپیاد جهانی وجود نداشت. تنها در دو ماه پایانی، با آرام‌تر شدن شرایط، توانستیم بخشی از این آزمون‌ها را به شکل موردنظر برگزار کنیم.

از تاثیر جنگ‌های تحمیلی اخیر بر آمادگی دانش‌آموزان بیشتر بگویید.

در میان رشته‌ها، بیشترین آسیب را دانش‌آموزان رشته کامپیوتر و هوش مصنوعی متحمل شدند. از یک‌سو قطعی اینترنت، مشکلات زیادی برای آنها ایجاد کرد و از سوی دیگر، امکان برگزاری کلاس‌های حضوری نیز برای‌شان وجود نداشت. همچنین حمله‌ای که به زیرساخت ملی هوش مصنوعی دانشگاه شریف صورت گرفت، دسترسی دانش‌آموزان ما را به بخش قابل‌توجهی از داده‌ها و پردازشگرهایی که در اختیار داشتند قطع کرد. این درحالی است که دانش‌آموزان رشته‌هایی مانند ریاضی و فیزیک، بخشی از آموزش و تمرین‌های خود را به‌صورت تئوری انجام می‌دهند و حتی در شرایط محدودیت دسترسی به اینترنت نیز امکان ادامه بخشی از فعالیت‌های‌شان وجود دارد اما ماهیت المپیاد کامپیوتر متفاوت است. آزمون این رشته کاملا عملی است و ۱۰۰ درصد نمره‌ای که دانش‌آموزان کسب می‌کنند، به عملکرد عملی آنها وابسته است. سامانه «جاج» (سامانه نمره‌دهی آنلاین) نیز در فضای اینترنت فعالیت می‌کند و به‌دلیل قطع دسترسی به اینترنت، دانش‌آموزان ما نزدیک به دو ماه عملا امکان دسترسی به این سامانه را نداشتند. دوستان و همکاران تلاش‌هایی انجام دادند تا از روش‌های مختلف، دسترسی‌هایی برای دانش‌آموزان فراهم شود و برای برخی از آنها حدود یک ماه پس از آغاز جنگ، دسترسی‌هایی برقرار شد. با وجود تمام این شرایط، خدا را شکر دانش‌آموزان ما در این رقابت حضور پیدا کردند و توانستند چنین نتیجه‌ای را برای کشور رقم بزنند.

تا اینجای کار، مجموع مدال‌ها و افتخارات دانش‌آموزان ایرانی در المپیادهای جهانی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

با توجه به برآیند نتایجی که تاکنون به‌دست آوردیم، امسال عملکرد بسیار خوبی داشتیم و نسبت به المپیادهای سال گذشته، رشد جدی را شاهد بودیم. پیش از برگزاری المپیاد جهانی کامپیوتر نیز تعداد مدال‌های طلایی که در المپیادهای جهانی و بین‌المللی کسب کرده بودیم، از مجموع سال گذشته عبور کرده بود. در حال حاضر، مجموعا ۱۳ مدال طلای المپیادهای جهانی و بین‌المللی را در کارنامه امسال داریم، درحالی‌که این تعداد در سال گذشته ۱۱ مدال بود. البته هنوز چند المپیاد و چند رشته باقی مانده است. به‌عنوان نمونه، یکی از قدرتمندترین تیم‌های ما در سال‌های اخیر، تیم المپیاد نجوم بوده که هنوز اعزام نشده و طبیعتا انتظار داریم با برگزاری این رقابت نیز این آمار رشد چشمگیر دیگری داشته باشد.

نقاط قوت المپیادی‌های امسال را در چه می‌بینید؟

اگر بخواهیم برآیند نتایج المپیادهای امسال را بررسی کنیم، باید توجه داشته باشیم که امسال در دو المپیاد بین‌المللی نیز شرکت نکردیم. یکی المپیاد آسیایی فیزیک و دیگری المپیاد بین‌المللی مندلیف شیمی. ما در سال‌های گذشته در این دو رقابت شرکت کرده بودیم اما امسال به‌دلیل آن‌که این آزمون‌ها در اردیبهشت و همزمان با اوج دوران جنگ برگزار می‌شد، امکان حضور در آنها فراهم نشد. این المپیادها علاوه بر آن‌که یک رقابت علمی مهم محسوب می‌شوند، برای المپیادهای اصلی نیز نقش پیش‌نیاز و تقویتی دارند و عملا فرصتی برای آماده‌سازی دانش‌آموزان و برگزاری یک اردوی تدارکاتی برای مسابقات جهانی اصلی فراهم می‌کنند. بنابراین این فرصت امسال از دانش‌آموزان گرفته شد. از سوی دیگر هنوز نتایج سه المپیاد دیگر ما نیز باقی مانده است. با وجود این، برآیند نتایج امسال نسبت به سال گذشته بسیار بهتر بوده است. با این حال یکی از نقاط قوت امسال را باید در شرایط خود باشگاه دانش‌پژوهان جوان دید. باشگاه در یک فرآیند احیایی قرار داشته و به پایداری خوبی رسیده است.

همچنین حمایت‌های بسیار جدی از سوی وزارت آموزش‌وپرورش و شخص وزیر در این زمینه صورت گرفته تا بتوانیم مسیر پیشرفت این دانش‌آموزان را ادامه دهیم. خدا را شکر این بچه‌ها نیز در طول این یک سال، در شرایطی با ثبات نسبی، مسیر خود را ادامه دادند. موضوع دیگری که می‌توان به‌عنوان یکی از عوامل موثر به آن اشاره کرد، شرایط جنگ بود. از یک‌سو جنگ آسیب‌های جدی به دانش‌آموزان و روند آماده‌سازی آنها وارد کرد اما از سوی دیگر، همین شرایط عزم و همت دانش‌آموزان و همچنین سرپرستان کمیته‌ها را بسیار جدی‌تر و محکم‌تر کرد تا امسال متفاوت‌تر عمل کنیم. همه تلاش ما این بود که به هر شکل ممکن، بتوانیم مردم را خوشحال کنیم. این انگیزه به تیم‌ها کمک کرد تا با وجود سختی‌های زیاد، با قدرت بیشتری پای نتیجه امسال بایستند. خدا را شکر در نهایت نیز نتایج بسیار خوب و بی‌نظیری به‌دست آمد.

چه مدت دیگر از دوره رقابت‌ها باقی مانده است؟

در حال حاضر تیم المپیاد جغرافیای ایران در ترکیه حضور دارد و مشغول شرکت در رقابت‌های المپیاد است. تیم المپیاد علوم زمین هنوز اعزام نشده و تیم المپیاد نجوم و اخترفیزیک نیز در دهه نخست مهرماه به المپیادهای جهانی اعزام خواهد شد. پس از برگزاری این رقابت‌ها، پرونده المپیادهای امسال بسته خواهد شد.

چه مشوق‌هایی برای المپیادها در نظر گرفته شده است؟

تمام دانش‌آموزانی که عضو تیم ملی المپیاد هستند، از شرکت در آزمون سراسری ورود به دانشگاه معاف‌اند و می‌توانند در هر رشته‌ای که علاقه داشته باشند ادامه تحصیل دهند. از سوی دیگر این دانش‌آموزان از مهم‌ترین مخاطبان بنیاد ملی نخبگان هستند و مجموعه‌ای از حمایت‌های ویژه برای آنها در بنیاد ملی نخبگان تعریف شده است. یکی از مهم‌ترین حمایت‌ها آن است که از همه این دانش‌آموزان دعوت می‌شود پس از طی این مسیر، به‌عنوان مدرس به باشگاه دانش‌پژوهان جوان بازگردند و برای تربیت نسل‌های بعدی دانش‌آموزان المپیادی کمک کنند. در کنار این موضوع، اگر ایده یا پیشنهادی در فضای کار داشته باشند، از آنها حمایت می‌کنیم تا بتوانند ایده‌های خود را پیش ببرند.

یادداشت

دکتر فاطمه محمدبیگی | عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس

تاب‌آور مثل نظام سلامت

بحران‌های اخیر نشان داد یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های قدرت و پایداری کشورها، برخورداری از نظام‌های حیاتی و تاب‌آور در حوزه‌هایی همچون سلامت است که تداوم خدمات آن در شرایط اضطراری، ارتباط مستقیمی با امنیت و آرامش جامعه دارد. در این میان، نظام دارویی کشور به‌عنوان یکی از حلقه‌های اصلی زنجیره سلامت توانست در آزمون بحران‌های اخیر بخشی از ظرفیت و آمادگی خود را به نمایش بگذارد و از تداوم دسترسی بیماران به دارو و خدمات درمانی اطمینان حاصل کند. بررسی‌های انجام شده درباره میزان تاب‌آوری بخش‌های مختلف کشور نشان می‌دهد نظام سلامت پس از حوزه امنیت، رتبه دوم تاب‌آوری را از منظر ارزیابی‌های مردمی به‌خود اختصاص داده است. یکی از مهم‌ترین پایه‌های این دستاورد، ظرفیت‌های ایجاد شده در نظام دارویی کشور، از تولید داخلی و کاهش وابستگی گرفته تا توسعه زیرساخت‌های تأمین و توزیع داروست.

در حال حاضر بیش از ۹۷ درصد داروهای مورد نیاز کشور از نظر کمی در داخل تولید می‌شود و تنها بخشی از اقلام دارویی، مواد اولیه و تجهیزات ویژه پزشکی نیازمند واردات است. تأمین پایدار این اقلام و تقویت زنجیره تأمین دارو از مهم‌ترین اولویت‌های دولت و مجلس به‌شمار می‌رود تا وابستگی‌های محدود موجود مدیریت و آمادگی کشور در برابر بحران‌ها افزایش یابد. تغییر کریدورهای لجستیکی و مسیرهای حمل‌ونقل کالاهای اساسی در شرایط منطقه‌ای، ضرورت بازنگری در مسیرهای تأمین دارو و تجهیزات پزشکی را افزایش داده است. در این شرایط، رعایت اصول پدافند سلامت، ایجاد ذخایر راهبردی، شناسایی نقاط آسیب‌پذیر و پیش‌بینی مسیرهای جایگزین تأمین، نقش مهمی در حفظ پایداری نظام دارویی کشور دارد.

با این حال، تاب‌آوری نظام دارویی تنها به تولید و تأمین محدود نمی‌شود و دسترسی اقتصادی مردم به دارو نیز اهمیت ویژه‌ای دارد. افزایش قیمت دارو و تجهیزات پزشکی و رشد هزینه‌های درمان، ضرورت تقویت نظارت بر حوزه غذا و دارو را بیش از گذشته آشکار کرده است. در همین راستا، کمیسیون بهداشت و درمان مجلس تحقیق و تفحص از حوزه غذا و دارو را با هدف بررسی گرانی دارو، افزایش‌های غیرضابطه‌ای، نحوه نظارت بر بازار و تخلفات احتمالی آغاز کرده است. براساس بررسی‌های مطرح شده، سهم پرداخت مستقیم مردم از هزینه‌های سلامت در مقاطعی به ۷۰ تا ۸۰ درصد رسیده، در حالی که طبق قوانین و برنامه‌های توسعه‌ای کشور باید کمتر از ۱۰ درصد باشد. این فاصله نشان‌دهنده ضرورت اصلاح فرآیندهای نظارتی و کنترل هزینه‌های درمان است. درکنار این اقدامات، توسعه سلامت الکترونیک نیز به‌عنوان یکی از ابزارهای افزایش تاب‌آوری نظام دارویی دنبال می‌شود. تکمیل نسخه‌نویسی و نسخه‌پیچی الکترونیک، تدوین سازوکارهای توزیع آفلاین دارو در شرایط اضطرار و استفاده از داده‌های دقیق برای مدیریت موجودی و نیازهای دارویی می‌تواند نقش مهمی در مدیریت بحران و توزیع هدفمند دارو داشته باشد. تجربه بحران‌های اخیر نشان داد نظام دارویی کشور از ظرفیت مناسبی برای عبور از شرایط دشوار برخوردار است اما تداوم این مسیر نیازمند حمایت از تولید داخلی، تقویت ذخایر راهبردی، اصلاح نظام نظارتی و تکمیل زیرساخت‌های هوشمند سلامت است تا دسترسی مردم به دارو در هر شرایطی تضمین شود.

طراح: بیژن گورانی

جدول ۷۳۰۸

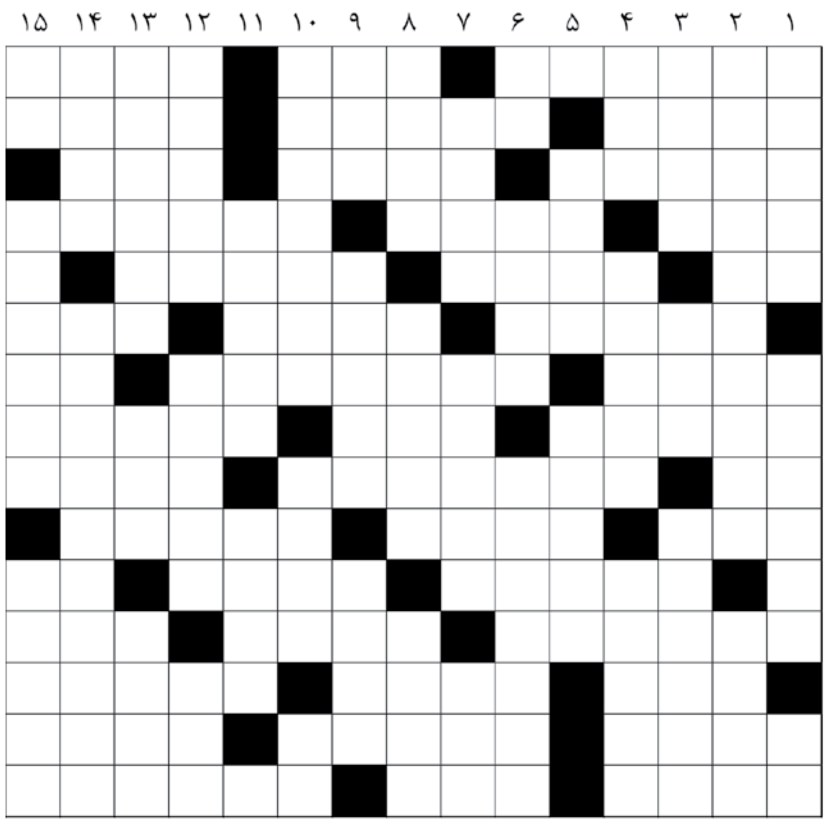

جدول عادی

افقی: ۱) نوعی طلاق ـ ناتوانی و بی‌حالی ـ علم استدلال ۲) همسر حضرت ابراهیم(ع) ـ پیشرفته ـ نوعی اسباب‌بازی ۳) مایه زحمت دیگران ـ مدرسه عالی ـ قابل شنیدن ۴) نوعی تسهیلات بانکی ـ باعث و موجب ـ امتیاز ضربه‌های دست کاراته‌کا ۵) تلخ ـ حاذق ـ مخالف ۶) لقب رستم دستان ـ خلق و خو ـ تنها ۷) ماهی استخوانی خلیج‌فارس ـ کشور اروپایی در همسایگی آلمان ـ پروردگار ۸) عنصری از گروه گازهای نجیب ـ پول زور ـ دارای طراوت ۹) روز گذشته ـ یاران خاص حضرت عیسی(ع) ـ خدای مصریان قدیم ۱۰) کیفر ـ ثروت و دارایی ـ سرپوش زنانه ۱۱) ریزترین رگ خونی ـ چکاندنی در تفنگ ـ پول ژاپن ۱۲) غمخواری ـ کندفهم ـ آب دهان ۱۳) موسیقی سیاهان آمریکا ـ شیشه آزمایشگاهی ـ نوشین ۱۴) تفریح و هواخوری ـ توده عظیم یخ در نواحی قطبی ـ مرهم ۱۵) صفحات داخلی روزنامه ـ بچه اسب ـ متصل.

عمودی: ۱) زهرخورده ـ جنگ یزدگرد سوم و اعراب ـ نعمتی است هدیه فرستاده از بهشت ۲) از جاذبه‌های گردشگری آذربایجان شرقی که در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت شده است ـ گذرگاه ۳) خاموش ـ دانه نهان‌زا ـ ماده‌ای در ورزش دوومیدانی ۴) نشاط ـ ستایش شده ـ از انواع عکاسی خبری ۵) مرگ ـ مأیوس ۶) زمینه ـ کوهی در جنوب تبریز ـ نوعی الیاف مصنوعی ۷) خودخواهی ـ تکنیکی در شیوه اجرای نقاشی ـ پایان ۸) ضرب‌کننده سکه ـ لطف و مهربانی ـ از ابزار بنایی ۹) آخرین دندانی که انسان درمی‌آورد ـ شهرت‌طلب ـ سرور و آقا ۱۰) غذای سنتی محبوب برزیل ـ سمبل ـ گونه ۱۱) فشار عصبی ـ زیبا ۱۲) عریضه‌نویس ـ ساحل دریا ـ دست‌نماز ۱۳) مرمت و تعمیر ـ گوش ـ پنجم ۱۴) پروازکننده ـ منبع اصلی سوخت عضلات در ورزش ۱۵) حیوان معروف دانمارک ـ ماهر در دعوا ـ فرزندزاده.

جدول ویژه

افقی: ۱) قهوه تلخ ـ روکفشی ـ جانوری درنده از خانواده گربه‌سانان ۲) سنگ قپان ـ از ایلخانان مغول ـ هر چیز سبک وزن ۳) نادر ـ نوعی کاغذ جلد کتاب ـ زگیل ۴) پول کشورهای خارجی ـ سردی مطبوع ـ شهری در فرانسه ۵) شکمو ـ چیره ـ زیان دیده ۶) ناسازگاری ـ معیار ـ از لبنیات ۷) شاخه‌ای از ریاضیات ـ مجموعه داستانی به قلم غلامحسین ساعدی ـ نشانه مصدر جعلی ۸) یاخته عصبی ـ لایه فیروزه‌ای پیرامون زمین ـ نام چندتن از پادشاهان فرانسه بود ۹) مادر لر ـ عجز ـ بخش هلالی انتهای ناخن ۱۰) گله چارپایان ـ شک‌کننده ـ قادر ۱۱) بااقتدار ـ اهل گیلان ـ حرف انتخاب ۱۲) از طوایف ترکمن ـ نویسنده فرانسوی رمان طاعون ـ به رنگ سرخ روشن ۱۳) مرداب ـ از غلات ـ نوعی طاق در فضای معماری ۱۴) سوره چهل‌ودوم قرآن ـ قرارداد ناصرالدین شاه با دولت انگلیس ـ مقابل رفتن ۱۵) مسیر ـ تنها ـ قهوه ایتالیایی.

عمودی: ۱) حاشاکردن ـ سرنگون و معلق ـ رود بزرگ ۲) نویسنده انگلیسی رمان لبه تیغ ـ بی‌باکی ۳) جایگاه دوشاخه برق ـ عیب و ننگ ـ تولیدمثل ۴) آزاد ـ ثروتمند معاصر موسی(ع) ـ چالاک ۵) حالت گازی آب ـ صبحانه نخورده ۶) صوت شگفتی ـ جنبش سیاسی ـ از پدیده‌های زشت اجتماعی است ۷) عسکر ـ اسب تندرو ـ منقار پرنده ۸) پرتویی الکترومغناطیسی ـ یار خمیردندان ـ گدایی ۹) به تنهایی ـ دریانورد ـ سلول جنسی بالغ ۱۰) رمانی از فردریک فورسایت ـ پدرمرده ـ سخن بی‌پرده ۱۱) هیدروسفر ـ اندازه صدای هر سیستم صوتی ۱۲) کارآگاه معروف با سبیل مخصوص ـ سرب خشک ـ استخوانی در پا ۱۳) ژله ـ برکت سفره ـ سوغات تابستان ۱۴) قسمتی از انگشتان ـ لقب تیم فوتبال چلسی ۱۵) مفقود ـ شیوه جنگ‌آرایی ـ خبرگزاری دانشجویان ایران.

حل جدول عادی ۷۳۰۷

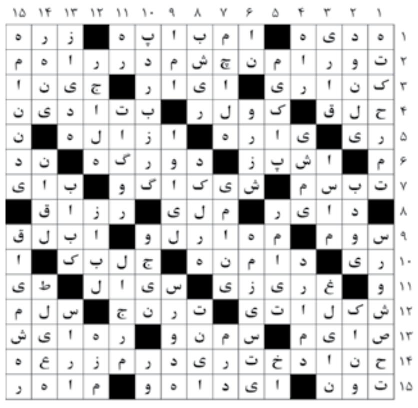

حل جدول ویژه ۷۳۰۷

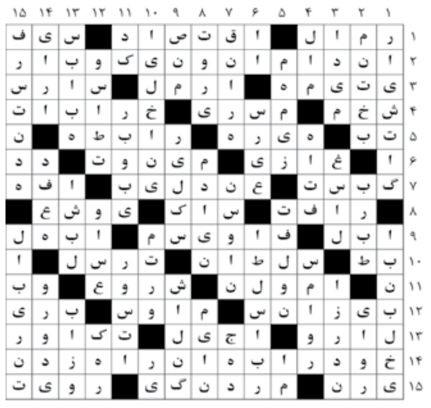

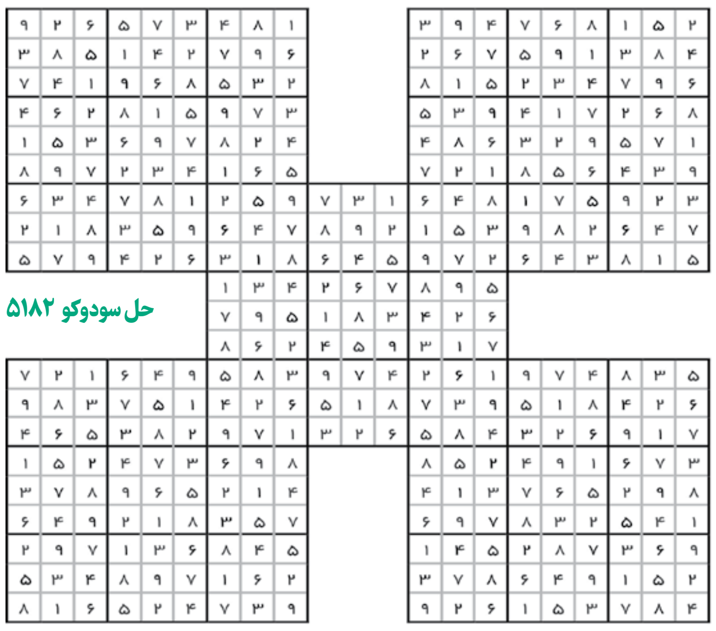

حل سودوکو ۵۱۸۲

برای حل جدول اعداد باید در هر مربع کوچک‌تر ۳ در ۳ هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد. همچنین هیچ عددی در یک سطر یا ستون مربع بزرگ ۹ در ۹ تکرار نشده باشد.

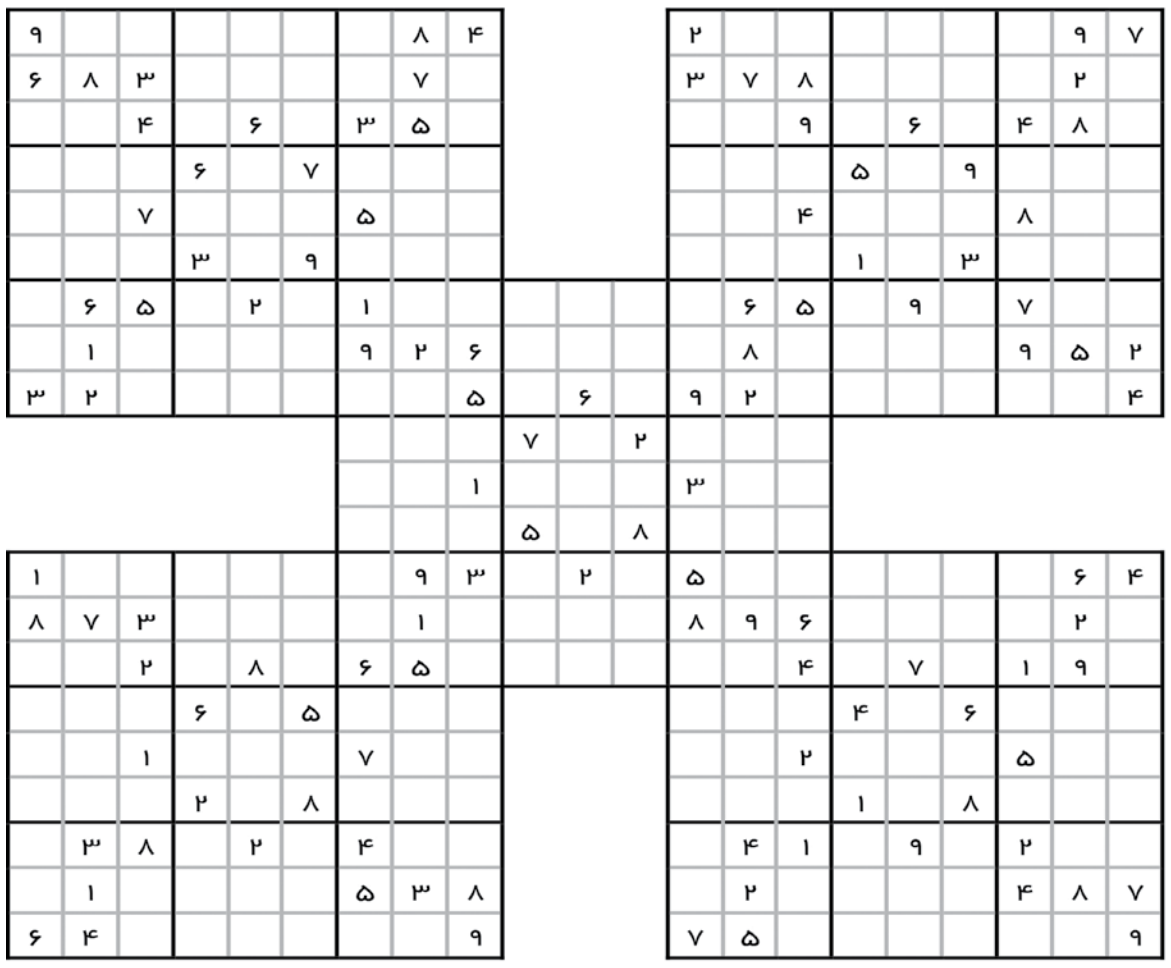سودوکو ۵۱۸۳